

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Geopolitika Japonska v procesu globalizace**

Autor práce: **Petr Mašek**

Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Délka práce je přiměřená, odkazy a citace jsou nestandardní, takže je často nelze odlišit; grafické doplňky jsou četné a ilustrativní, ale méně kvalitní.

Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.)

Cíle práce jsou přiměřené, stejně jako výzkumné otázky, které jsou v rámci politické geografie relevantní; hypotézy jsou jasné a relativně jednoduché, jejich teoretické podložení je slabší.

Práce s literaturou (teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.)

Teoretický rámec práce je solidní, pro všechna (tři) základní témata, jimiž se práce zabývá, tj. geopolitiku, globalizaci a zahraniční politiku může sloužit jako východisko a vodítko pro věcné zpracování. Správně na základě využití relevantní literatury chápe měnící se podmínky, zejména procesy globalizace, které formují nové strategie geopolitiky a zahraniční politiky. Pouze by mohla více využívat práce zahraniční, než převážně českých ekonomů a politologů.

Metodika práce (vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.)

Práce představuje kombinaci využití několika metodických přístupů, resp. jednoduchých způsobů a prostředků, jež jsou však pro dosažení plánovaných cílů víceméně adekvátní. Vlastní statistická analýza je povrchní, ale v rámci možností, omezených nedostatkem relevantních dat v dlouhodobém vývoji akceptovatelná. Avšak kvůli uvedenému omezení, mohla více využívat poznatků prací zahraničních odborníků. Data závisle proměnných jsou celkem v pořádku (úplně to neplatí o

zahraničních investicích), ale údaje hlavní nezávislé proměnné (počty zahraničních cest) jsou pro skutečnou analýzu nedostatečné (nízký počet za relativně krátké období). Tento – snad objektivně založený nedostatek – se práce snaží nahradit použitím jiných prostředků.

Analytická část práce (správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy)

Analytická část práce je poněkud povrchní, ale v rámci možností poměrně dobře dokumentuje a potvrzuje předpoklady a hypotézy. Výsledky jsou hodnověrné a vesměs až na výjimky (viz dále) správně interpretované. Logická provázanost prostředků a součástí analýzy existuje, i když je poněkud volná.

Některá tvrzení lze považovat za rozporuplná až mylná jako na s. 30 „Nové rozložení sil (po konci studené války) také přineslo rozšíření liberální demokracie do většiny zemí světa (za plné demokracie se však označuje asi 15 % zemí a celkem asi 45 %) a v souvislosti s tímto vývojem ve světě výrazně pokleslo riziko konfliktu.“ (to se spíše zvýšilo – právě snaha o šíření liberálních hodnot a demokracie riziko konfliktů zvyšuje; správně jde o pokles rizika vzniku globálního konfliktu). Na s. 98 „Stabilita geografického obrazu exportu a PZI se ukázala jako mimořádně vysoká, přičemž koeficienty (správně hodnoty koeficientů) za části období jsou překvapivě o něco vyšší než koeficient celkový, který vykazuje závislost nepatrně nižší.“ Je tomu naopak, nic překvapivého na tom není a skutečnost, že se hodnota koeficientu v posledním desetiletí snížila, potvrzuje – v práci již na základě jiných zdrojů správně uváděnou – snahu po větší teritoriální diverzifikaci japonského exportu.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěry práce lze označit za víceméně správné, na základě výsledků, jež přinesla kombinace různých metod a použitých prostředků lze tvrdit, že hypotézy jsou potvrzené, ale s výhradami (zejména u hypotézy číslo 1), neboť analytickou (statistickou) část práce nelze v některých ohledech považovat za dostatečně průkaznou. Práce správně zdůrazňuje zjevný nesoulad mezi aktivitou Japonska ve smyslu geo-ekonomickém (země patří k těm, jež z globalizace těží nejvíce a dokonce ji lze označit za jednoho z jejích hlavních aktérů), ale opatrnější aktivitou zahraničně-politickou, resp. geopolitickou, která teprve směřuje k vyšší míře emancipace a zapojení do světové politiky. Závěry práce však nejsou zasazeny do kontextu příslušného výzkumu, i když některé jeho poznatky – spíše však v rámci věcného řešení – reflektují.

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Práce je převážně popisná, přináší řadu poměrně očekávaných poznatků, které v souhrnu poskytují dobrý a názorný obraz vývoje a proměn japonské geopolitiky, resp. zahraniční politiky, zejména na základě geo-ekonomických aktivit země. Lze v jejím rámci identifikovat provázání teoretické a analytické části, i když je dosti volné. Zejména proto, že autor odvedl značné penzum práce, i přes uvedené nedostatky, doporučuji předloženou diplomovou práci k přijetí.

Otázky k obhajobě

Co jsou klíčové projevy změny japonské geopolitiky, kromě změny článku ústavy o nasazení ozbrojených sil v zahraničí? Proč nebylo použito žádné hodnocení vývoje „národní“, geopolitické síly – srovnání Japonska a dalších mocností? V práci je jen jediná zmínka o měření síly (Drulák a Druláková 2007) a konkrétního nic.

Konkrétní připomínky a vybrané nedostatky:

Po formální stránce je práce rozporuplná, solidní je stránka grafická s řadou ilustrativních obrázků a grafů; práci však místy devalvuji špatné (místy i věcně) formulace, četná vyšínutí z větné vazby nebo špatný slovosled.

Příklady: s. 20 V případě Japonska je mezinárodní vliv TNC mimořádně silný, jelikož se jedná o zemi s velmi silnou ekonomikou a díky redukci využití armády je Japonsko nuceno vyvažovat tento handicap nasazením jiných vlivů.

s. 41 Po krátkém angažmá vlády opozice (!!!) se LPD k moci vrátila ...

Nepochopitelný je zcela nový způsob většiny (nikoli však všech) odkazů, v jejichž rámci je uváděn rozsah využitého článku (Jackson, Sorensen 2010, s. 240-262), někde i s chybou (Sýkora, J. 2000, s. 328-322).

Na s. 37 chybí text poznámky 11

Na s. 53 je uvedeno, že Kategorizace států (jaká kategorizace?) umožňuje geopolitické snažení analyzovat, vyhodnocovat a také zobrazovat (viz obr. 4), ale tam ani jinde v práci nic takového zobrazeno či prezentováno není.

s. 54 Jelikož jsou data shromážděna z několika oficiálních pramenů, není analýza zaměřena pouze kvantitativně na zobrazení absolutních počtů a destinací zahraničních cest (počet cest není analýza), ale větší měrou se zaměřuje na kvalitativní výzkum (???) a zhodnocení těchto aktivit (jak, autor snad provedl šetření mezi japonskými politiky?).

Nevhodné jsou názvy některých tabulek a mapek. Nikoli Světové rozmístění, ale Rozmístění závodů a poboček Toyoty ve světě

Datum: 2.9. 2015

Autor posudku: RNDr. Jiří Tomeš Ph.D.

Podpis: